EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 14.7.2021
SWD(2021) 610 final

SENSITIVE*
UNTIL ADOPTION

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA

Spremni dokument k

predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta

o spremembi Uredbe (EU) 2018/841 glede področja uporabe, poenostavitve pravil o skladnosti, določitve ciljev držav članic za leto 2030 in zaveze skupnemu doseganju podnebne nevtralnosti do leta 2035 v sektorju rabe zemljišč, gozdarstva in kmetijstva ter Uredbe (EU) 2018/1999 glede izboljšanja spremljanja, poročanja, spremljanja napredka in pregleda

{COM(2021) 554 final} - {SEC(2021) 554 final} - {SWD(2021) 551 final} - {SWD(2021) 609 final}

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions https://europa.eu/!db43PX

Povzetek (največ 2 strani)

Ocena učinka za revizijo uredbe o rabi zemljišč, spremembi rabe zemljišč in gozdarstvu (LULUCF)

A. Potreba po ukrepanju

V čem je težava in zakaj je to težava na ravni EU?

Glavna težava je, da se zmožnost sektorja LULUCF za odstranjevanje CO_2 iz ozračja zmanjšuje: med letoma 2013 in 2018 je bila izgubljena petina neto odvzemov iz sektorja. Glavni dejavniki so vse večja sečnja gozdov, stalne emisije iz organskih tal in pomanjkanje spodbud. Po napovedih Komisije bo mogoče v naslednjem desetletju obrniti ta trend, vendar veljavni regulativni okvir ne zagotavlja zadostnih spodbud. Druge težave so pomanjkanje celovitega okvira politike za povečanje sinergij v sektorju zemljišč (kmetijstvo in sektor LULUCF), zapletenost pravil za obračunavanje v zvezi s sektorjem LULUCF ter vrzeli v kakovosti sistemov spremljanja in poročanja.

Kaj bi bilo treba doseči?

Glavni cilj politike je do leta 2035 doseči podnebno nevtralnost v sektorju zemljišč (tj. ravnotežje emisij in odvzemov iz sektorja LULUCF in kmetijstva); drugi cilji so oblikovati pravičen, prilagodljiv in celovit okvir politike, poenostaviti izvajanje ter izboljšati spremljanje in poročanje.

Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU (subsidiarnost)?

Podnebne spremembe so čezmejna težava, kjer usklajeno ukrepanje EU učinkovito dopolnjuje in krepi nacionalno in lokalno ukrepanje. Usklajeno ukrepanje omogoča visoke ambicije za celotno EU, hkrati pa priznava različne sposobnosti delovanja držav članic ter omogoča večjo stroškovno učinkovitost z ustreznimi prilagodljivostmi med državami članicami in v povezavi z drugo sektorsko zakonodajo (uredbo o porazdelitvi prizadevanj).

B. Rešitve

Katere so različne možnosti za dosego ciljev? Ali ima katera od njih prednost? Če ne, zakaj ne?

Možnost 1 določa ambicioznejši, a poenostavljen cilj glede odvzemov za sektor LULUCF v vsaki državi članici. Možnost 2 združuje poenostavljene cilje za sektor LULUCF z boljšimi spodbudami za povečanje odvzemov v sektorju LULUCF prek prilagodljivosti v povezavi z uredbo o porazdelitvi prizadevanj. V okviru možnosti 3 so predlagani postopek načrtovanja in zavezujoči cilji za podnebno nevtralen sektor zemljišč (LULUCF in kmetijstvo) za leto 2035.

Prednostna možnost je združitev poenostavljenih in ambicioznejših nacionalnih ciljev za sektor LULUCF za leto 2030 (kot pri možnosti 1.2 ali možnosti 2, odvisno od ravni ciljev iz uredbe o porazdelitvi prizadevanj) s ciljem za celotno EU za podnebno nevtralnost na zemljiščih do leta 2035. Vključuje tudi postopek načrtovanja za blažitev na zemljiščih, nacionalne cilje za zemljišča za leto 2035 (ki bodo določeni pozneje) ter nadgrajene zahteve glede spremljanja in poročanja.

Kakšna so stališča različnih deležnikov? Kdo podpira katero možnost?

Sodelujoči v odprtem javnem posvetovanju so bili naklonjeni ambicioznejšim ciljem za sektor LULUCF, in sicer je to možnost izbralo 45 % sodelujočih (večinoma akademski krogi, državljani EU in nevladne organizacije). Na drugem mestu so bili celoviti cilji za sektor zemljišč, ki jih je podprlo 40 % sodelujočih, večinoma iz zasebnega sektorja. Med javnimi organi je bila najbolj zaželena možnost krepitev

prilagodljivosti v povezavi z uredbo o porazdelitvi prizadevanj.

C. Učinki prednostne možnosti

Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Ambicioznejši cilji za sektor LULUCF bodo poleg podnebne nevtralnosti v sektorju zemljišč do leta 2035 zagotovili jasne okoljske koristi, kot so posredne koristi za prilagajanje podnebnim spremembam, biotsko raznovrstnost in biogospodarstvo, ter spodbude za nove poslovne modele („sekvestracija ogljika v kmetijske površine“), ki ustvarjajo dodatne prihodke za upravljavce zemljišč. Celovit postopek načrtovanja za sektor zemljišč ter izboljšani sistemi spremljanja in poročanja bodo zagotovili učinkovitejše oblikovanje in izvajanje politik.

Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Glede na modeliranje, ki ga je izvedla Komisija (scenarij politik, imenovan tudi scenarij MIX), bi bilo mogoče najambicioznejši cilj za sektor LULUCF, predviden v oceni učinka (–310 milijonov ton ekvivalenta CO_2 do leta 2030), doseči po skromni ceni ogljika največ 10 EUR na tono CO_2.

Kakšni so učinki na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost?

Ta pobuda ne bo neposredno vplivala na mala in srednja podjetja v sektorju zemljišč (tj. ni neposrednih zahtev glede poročanja na ravni posameznih upravljavcev zemljišč). Predlagani cilji bodo spodbujali nacionalne politike blažitve v sektorju zemljišč, kar lahko izboljša dolgoročno konkurenčnost biogospodarskih sektorjev (npr. trajnostnejše zagotavljanje hrane, krme in biomase ter povečanje odpornosti proti podnebnim spremembam).

Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?

S poenostavitvijo pravil o skladnosti se bodo znižali regulativni stroški. Izboljšanje sistemov spremljanja in poročanja bo povzročilo nekaj stroškov, zagotovilo pa bo tudi učinkovitejšo uporabo že financiranih in razpoložljivih naborov podatkov in tehnologij (npr. daljinsko zaznavanje) ter stroškovno učinkovitejše odločanje. Celostno načrtovanje za celotni sektor zemljišč lahko temelji na obstoječih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih ter bo zagotovilo sinergije med politikami, npr. s skupno kmetijsko politiko, strategijo „od vil do vilic“, strategijo za gozdove in strategijo za biotsko raznovrstnost. Na nacionalne proračune bi vplivalo tudi trgovanje z dobropisi LULUCF, s katerim bi lahko države članice, ki bodo presegle svoje cilje, ustvarile prihodke.

Ali bo imela pobuda druge znatne učinke?

Predlagani cilji so v skladu z zmogljivostmi držav članic za blažitev podnebnih sprememb in odstranjevanje ogljika ter bi morali zagotoviti pravično porazdelitev koristi in prizadevanj.

Kaj pa sorazmernost?

Šteje se, da je prednostna možnost sorazmerna z višjimi podnebnimi ambicijami pobude „Pripravljeni na 55“ in ciljem podnebne nevtralnosti za leto 2050.

D. Spremljanje

Kdaj bo politika pregledana?

V zakonodaji bo predviden reden pregled. Usklajen bo s pregledom druge zakonodaje, na primer v predlogu uredbe o porazdelitvi prizadevanj.